

Til lovforslag nr. L 27. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 17. juni 2005*)

Forslag

til

Navnelov

Kapitel 1

Efternavne

Efternavn ved fødslen

§ 1. De eller den, der har forældremyndigheden over et barn, skal senest 6 måneder efter barnets fødsel vælge et efternavn, som barnet er berettiget til efter §§ 2-4 eller 6-8.

Stk. 2. Sker navngivning ikke inden den i stk. 1 nævnte frist, får barnet moderens efternavn. Dette gælder dog ikke, hvis moderens efternavn er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. I dette tilfælde får barnet afhængigt af sit køn moderens fornavn med tilføjelsen -søn eller -datter, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.

Ikke beskyttede efternavne

§ 2. Efternavne, der her i landet bæres af mere end 2.000 personer, er ikke beskyttede og kan tages af enhver. Et efternavn, der en gang har været uden beskyttelse, kan ikke senere blive beskyttet efter § 3.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter nærmere regler om anvendelsen af stk. 1 og bekendtgør en gang årligt, hvilke navne der ikke er beskyttede efter denne bestemmelse.

Beskyttede efternavne

§ 3. Efternavne, der her i landet bæres af 2.000 personer eller færre, er beskyttede og kan ikke tages af andre, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Beskyttelsen gælder ikke navne, der er omfattet af § 2, stk. 1, 2. pkt., og er ikke til hinder for, at et navn kan tages i medfør af §§ 4, 5 eller 7-9.

Slægtsmæssig eller lignende tilknytning til efternavnet

§ 4. Et navn kan tages som efternavn, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Navnet har tidligere været ansøgerens efternavn.
- 2) Navnet bæres eller har været båret som efternavn af en af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre.
- 3) Navnet er eller har været ansøgerens mellemnavn.
- 4) Navnet bæres som efternavn af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker. Med en ægtefælle side-stilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.
- 5) Navnet bæres som efternavn af ansøgerens nuværende eller tidligere plejemor eller plejefar, og den pågældende samtykker.
- 6) Navnet er et efternavn, som ansøgeren har ret til efter de øvrige bestemmelser i dette kapitel, med ændring af en kønsbestemt endelse af dette efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette.
- 7) Ansøgeren har kendskab til og har indhentet samtykke fra alle, der her i landet bærer navnet som efternavn.

Stk. 2. Et navn kan dog ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 2-7, hvis det efternavn, der ønskes, er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 3. Et navn kan heller ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 3, hvis ansøgerens mellemnavn er taget i medfør af § 11, stk. 1, nr. 4.

Stk. 4. Et navn kan endvidere ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 6, hvis det betegner det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 5. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om samtykke, jf. stk. 1, nr. 4, 5 og 7. Bæres et navn, der ansøges om i medfør af stk. 1, nr. 7, af et barn, der er fyldt 12 år, kræves samtykke fra barnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan, hvor særlige forhold taler herfor, undtage fra kravet om samtykke i stk. 1, nr. 4 og 5.

Ægtefællers og samlevendes efternavne

§ 5. Ønsker ægtefæller samme efternavn, kan den ene ægtefælle med den anden ægtefælles samtykke tage dennes efternavn, medmindre navnet er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 2. Det samme gælder personer, der ikke er gift, men som erklærer, at de lever i et ægteskabslignende forhold, og som enten har levet sammen i mindst 2 år eller har fælles børn under 18 år, der har eller skal have navnet som efternavn.

Nydannede efternavne

§ 6. Navne, der ikke bæres som efternavn her i landet, kan tages som efternavn, medmindre navnet

- 1) let kan forveksles med et beskyttet efternavn, jf. § 3,
- 2) indgår i eller let kan forveksles med navnet på et selskab, en forening, et varemærke eller lignende, som er anmeldt efter stk. 2,
- 3) er et almindeligt kendt kunstnernavn, som er anmeldt efter stk. 2, eller let kan forveksles hermed,
- 4) er navnet på en almindeligt kendt udenlandsk eller historisk person eller let kan forveksles hermed,
- 5) er et egentligt fornavn,

- 6) er uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet eller
- 7) er upassende eller kan vække anstød.

Stk. 2. Den, der er berettiget til et af de i stk. 1, nr. 2 og 3, nævnte navne, kan anmelde dette til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender offentliggør en liste over navne, der anmeldes efter 1. pkt.

Patronymnavne og andre efternavne

§ 7. Som efternavn kan endvidere tages

- 1) en af forældrenes fornavn med tilføjelsen -søn eller -datter,
- 2) en af forældrenes fornavn med en anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette, eller
- 3) en af forældrenes, bedsteforældrenes eller ægtefællens fornavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som ikke skelner mellem for- og efternavn. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.

Stk. 2. Et efternavn efter stk. 1, nr. 1 og 2, må ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i stk. 2.

Dobbelt efternavn

§ 8. To navne, der hver for sig kan tages som efternavn, kan sammen tages som efternavn, hvis navnene forbindes med bindestreg.

Stk. 2. Et efternavn, der består af flere navne forbundet med bindestreg, anses i forhold til lovens øvrige bestemmelser som ét efternavn.

Stk. 3. Den, der bærer et efternavn bestående af flere navne forbundet med bindestreg, kan bortkaste et af de pågældende navne.

Stk. 4. Den, der bærer et efternavn bestående af flere navne, der ikke er forbundet med bindestreg, kan bortkaste et af de pågældende navne. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler, der gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

Adoption

§ 9. Ved adoption erhverver adoptivbarnet adoptantens eller adoptanternes efternavn efter reglerne i § 1. Det kan dog i adoptionsbevillingen bestemmes, at barnet skal beholde sit hidtidige efternavn.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder også, hvis barnet er adopteret ved en udenlandsk afgørelse, der anerkendes i henhold til adoptionslovens § 28, stk. 2.

Stk. 3. Et adoptivbarn har ret til at tage et efternavn såvel efter adoptantens eller adoptanternes slægt som efter sin oprindelige slægt i medfør af bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 4. Ved ophævelse af et adoptivforhold bevarer barnet retten til et efternavn, der er erhvervet på grundlag af adoption.

Bortfald af efternavn

§ 10. Et efternavn bortfalder, hvis der tages et andet efternavn.

Kapitel 2

Mellemnavn

§ 11. Som mellemnavn kan tages:

- 1) Et navn, der tidligere har været ansøgerens mellemnavn.
- 2) Et navn, som den pågældende kan tage som efternavn.
- 3) Et navn, der bæres eller har været båret som mellemnavn af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre.
- 4) Et navn, der kan tages som fornavn efter § 13, stk. 1, uanset hvilket køn det pågældende navn betegner.
- 5) Et navn, der bæres som mellemnavn af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.
- 6) Et navn, der bæres som mellemnavn af ansøgerens nuværende eller tidligere plejemor eller plejefar, når den pågældende samtykker.
- 7) Et navn, som den pågældendes ægtefælle bærer som mellemnavn eller efternavn, når ægtefællen samtykker. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.

Stk. 2. Et mellemnavn kan ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 7, hvis det navn, der ønskes, er et patronymnavn, jf. § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. Et mellemnavn kan heller ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 3 og 5-7, hvis det navn, der ønskes, er et mellemnavn taget på grundlag af et patronymnavn, jf. § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. Et mellemnavn kan endvidere ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 1, 3 og 5-7, hvis det navn, der ønskes, er et mellemnavn taget i medfør af stk. 1, nr. 4.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om samtykke, jf. stk. 1, nr. 5-7. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan, hvor særlige forhold taler herfor, undtage fra kravet om samtykke i stk. 1, nr. 5 og 6.

Stk. 4. Et mellemnavn kan bortkastes. Et mellemnavn bortfalder, hvis det tages som efternavn.

Stk. 5. Et adoptivbarn har ret til at tage et mellemnavn såvel efter adoptantens eller adoptanternes slægt som efter sin oprindelige slægt i medfør af bestemmelserne i dette kapitel. Ved ophævelse af et adoptivforhold bevarer adoptivbarnet retten til et mellemnavn, der er erhvervet på grundlag af adoptionen.

Kapitel 3

Fornavne

§ 12. Enhver skal have mindst et fornavn.

Stk. 2. De eller den, der har forældremyndigheden over et barn, skal senest 6 måneder efter barnets fødsel give barnet et fornavn, som barnet er berettiget til efter §§ 13 og 14.

§ 13. Som fornavn kan tages et navn, der er optaget på den liste, der er nævnt i § 14, stk. 1, eller som er godkendt efter § 14, stk. 3.

Stk. 2. Et fornavn må ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

§ 14. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender offentliggør en liste over drenge- og pigenaavne, der kan tages uden godkendelse efter stk. 3.

Stk. 2. På den i stk. 1 nævnte liste optages navne, der er eller har været almindeligt udbredt her i landet, samt navne, der er godkendt efter stk. 3.

Stk. 3. Efter ansøgning godkendes et navn, der 1) er et egentligt fornavn,

F. t. I. vedr. Navnelov

2) ikke er uegnet til at blive anvendt som fornavn her i landet og

3) ikke er upassende eller kan vække anstød.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte nærmere regler om offentliggørelse og udformning af den liste, der er nævnt i stk. 1, og om de forhold, der er nævnt i stk. 2 og 3.

§ 15. Et fornavn kan bortkastes, såfremt den pågældende beholder eller tager et andet fornavn.

Kapitel 4

*Kompetenceregler og klageadgang m.v.**Fremgangsmåden ved navngivning og ændring af navne*

§ 16. Ansøgning om navngivning og navneændring indgives til ministerialbogsføreren. I de sønderjyske landsdele indgives ansøgningen dog til personregisterføreren.

Stk. 2. Ministerialbogsføreren (personregisterføreren) træffer afgørelse i sagen, jf. dog stk. 3 og 4. Skal afgørelse i sagen træffes af statsamtet i medfør af de nævnte bestemmelser, videresender ministerialbogsføreren (personregisterføreren) ansøgningen til statsamtet.

Stk. 3. Statsamtet træffer afgørelse i sager om navneændring eller navngivning i medfør af følgende bestemmelser:

- 1) Efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 7, § 6, § 7, stk. 1, nr. 2 og 3, samt ændringer i efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 6,
- 2) mellemnavne efter § 11, stk. 1, nr. 2, hvis navnet tages i medfør af en af de i nr. 1 nævnte bestemmelser,
- 3) fornavne efter § 14, stk. 3, og
- 4) navne efter § 24.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan efter forhandling med kirkeministeren fastsætte regler om, at afgørelsen i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 3, træffes af statsamtet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan efter forhandling med kirkeministeren endvidere fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, som er omfattet af stk. 3, alligevel kan træffes af ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

§ 17. Statsamtet yder i fornødent omfang vejledning om spørgsmål, der vedrører denne lov.

§ 18. Navngivning ved dåb kan uden for de sønderjyske landsdele ske i folkekirken eller i et anerkendt trossamfund.

§ 19. Navneændring og navngivning efter denne lov kan endvidere ske ved adoptionsbevilning.

§ 20. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager om navngivning og navneændringer. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan i den forbindelse fastsætte regler om, at bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ikke finder anvendelse på oplysninger, der er indhentet fra Det Centrale Personregister som led i behandlingen af ansøgninger efter § 4, stk. 1, nr. 7, og som vedrører andre end den, der er omfattet af en sådan ansøgning.

§ 21. Afgørelser om navngivning og navneændring efter denne lov kan påklages til ministeren for familie- og forbrugeranliggende.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte regler om klagers behandling.

§ 22. Ændring af et barns navn kræver samtykke fra barnet, hvis det er fyldt 12 år.

Stk. 2. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte navneændring, i det omfang barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte navneændring.

Stk. 3. Hvis særlige grunde taler for det, kan navneændring ske med statsamtets tilladelse, selv om samtykke efter stk. 1 ikke foreligger.

Høring af forældre, der ikke har del i forældremyndigheden

§ 23. Hvis et barn bærer samme mellem- eller efternavn som en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden over barnet, skal der, inden der træffes afgørelse om ændring af det pågældende navn, indhentes en erklæring fra den nævnte forælder. Dette gælder også, hvis barnet bærer den pågældende forælders fornavn som mellem- eller efternavn.

Stk. 2. Høringspligten i stk. 1 gælder ikke, hvis indhentelse af den i stk. 1 nævnte erklæring skønnes at kunne være til væsentlig skade for barnet

eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.

Stk. 3. Ændring af et barns mellem- eller efternavn kan afslås, hvis hensynet til barnet eller den forælder, der har afgivet en erklæring i medfør af stk. 1, afgørende taler imod den ønskede navneændring.

Forholdet til fremmed navnelovgivning m.v.

§ 24. En udenlandsk statsborger kan efter ansøgning få navneændring i overensstemmelse med en navngivning eller navneændring foretaget i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet, medmindre andet er bestemt i medfør af § 25, stk. 2 eller 3. Et navn kan dog ikke tages i medfør af 1. pkt., hvis det er upassende eller kan vække anstød, eller hvis det er uegnet til at blive anvendt som navn her i landet.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for navneændringer efter stk. 1.

§ 25. Regeringen kan indgå overenskomst med andre stater om forholdet mellem dansk og fremmed rets regler om personnavne, herunder om navnebeskyttelse samt om, hvilken navnelovgivning der skal gælde for udenlandske statsborgere, som bor her i landet, og for danske statsborgere, som bor i udlandet.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte regler til opfyldelse af de i stk. 1 nævnte overenskomster.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan endvidere fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske landes regler om personnavne, herunder om navnebeskyttelse. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan endvidere efter forhandling med Færøernes landsstyre fastsætte regler som nævnt i 1. pkt. om forholdet mellem danske og færøske navneregler.

Straffebestemmelser m.v.

§ 26. Den, der uberettiget benytter et navn, straffes med bøde. Påtale finder kun sted, når en forurettet begærer det, eller hvis almene hensyn kræver det.

Stk. 2. Overtrædelse af § 12, stk. 2, straffes med bøde.

§ 27. Den, der kan godtgøre, at en anden uberettiget benytter vedkommendes navn eller et

navn, der har en sådan lighed hermed, at forveksling let kan ske, kan ved dom få den anden tilpligtet at ophøre med brugen af navnet.

Ændringer i anden lovgivning

§ 28. Lov nr. 193 af 29. april 1981 om personnavne ophæves.

§ 29. I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 3. marts 2004, foretages følgende ændring:

1. § 5, stk. 8, ophæves.

Ikrafttrædelses- og overgangsregler

§ 30. Loven træder i kraft den 1. april 2006. Ansøgninger om navnebevis, der er indsendt til et statsamt inden denne dato, færdigbehandles af statsamtet efter reglerne i denne lov. Statsamtet tilbagebetaler et indbetalt beløb efter §§ 17 a og 17 b i den hidtidige navnelov.

Stk. 2. Navne, der er forbeholdt efter § 7, stk. 2, nr. 2 og 3, i den hidtidige navnelov, er uden fornyet anmeldelse efter § 6, stk. 2, fortsat beskyttet i 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Adresseringsmellemnavn, der inden lovens ikrafttræden er registreret i Det Centrale Personregister, kan forblive registreret i dette register, indtil den pågældende ændrer mellem- eller efternavn eller adresseringsmellemnævnet slettes efter ansøgning fra den registrerede.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte regler om, at personer, der i medfør af den tidligere navnelovgivning har fået tilladelse til at bære et navn som andet eller senere fornavn, kun kan bortkaste sit første fornavn, såfremt den pågældende samtidig beholder eller tager et andet første fornavn, der opfylder betingelserne i § 13.

Stk. 5. Er et faderskab fastslået eller anerkendt efter de regler, der var gældende før den 1. januar 1938, eller er alene bidragspligt fastslået, kan navneændringer efter § 4, stk. 1, nr. 2, til faderens eller den bidragspligtiges navn kun tillades med samtykke fra faderen eller den bidragspligtige.

§ 31. Forslag om revision af loven fremsættes for Folketinget i folketingsåret 2008-09.

§ 32. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sæt-

tes i kraft for Grønland med de afvigelser, som
de særlige grønlandske forhold tilsiger.

CHR. MEJDAHL

/ Birthe Skaarup